

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 2 lutego 2023 r.

ZPS.I.431.19.2022.JK

**Pani
Klaudia Tkaczyk
Dyrektor
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Dobrodzieniu
Plac Wolności 1
46-380 Dobrodzień**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrodzieniu,
Plac Wolności 1, 46-380 Dobrodzień

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz.135) w zw. z art. 20 ust. 1 i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.) oraz w zw. z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

3. Zakres kontroli:

- 1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego¹;

¹ Dalej nazywana „ustawą”.

2) **okres objęty kontrolą:** od 1.11.2021 r. do dnia kontroli.

4. **Rodzaj kontroli:** problemowa

5. **Tryb kontroli:** zwykły

6. **Termin kontroli:** 8, 12, 13, 14, 20 i 21 września 2022 r.

7. **Skład zespołu kontrolnego:**

- Jakub Krajewski - inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- Mariola Puda – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Zdrowia Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrodzieniu² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- prawidłowość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych oraz realizacji zadań bez wpływu na wykonywanie zadań pomocy społecznej;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- błędnego odznaczania organu właściwego we wnioskach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;

² Dalej nazywany „MGOPS w Dobrodzieniu”.

- nadaniu decyzjom skierowanym do różnych wnioskodawców tego samego numeru (decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.12.2021 r. oraz decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.01.2022 r.)
- powoływania w podstawach prawnych decyzji zastosowanych przepisów bez wskazania paragrafów, ustępów lub punktów głównych jednostek redakcyjnych aktów prawnych;
- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- nierzetelnego sporządzania uzasadnień decyzji, które zawierały liczne błędy;
- ustalenia dochodu w sprawie zakończonej decyzją nr OPS-ŚR.520.245.2021 na podstawie wadliwej dokumentacji;
- nierzetelnego sporządzania pism kierowanych do stron postępowania na podstawie art. 79a § 1 k.p.a.;
- naruszenia art. 73 § 1 k.p.a. w sprawie zakończonej decyzją nr OPS-ŚR.520.180.2021 poprzez ograniczenie stronie prawa dostępu do akt sprawy.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- prawidłowości postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych oraz realizacji zadań bez wpływu na wykonywanie zadań pomocy społecznej;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

Ustalenia kontroli.

Z danych przekazanych przez Dyrektora MGOPS w Dobrodzieniu wynika, że w okresie od dnia 1.11.2021 r. do dnia 1.09.2022 r. wydano **199** decyzji administracyjnych w zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych, z tego **167** decyzji przyznających zasiłek rodzinny lub zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, **3** decyzje orzekające o nienależnie pobranych świadczeniach oraz **29** decyzji odmownych.

W trakcie kontroli, weryfikacji poddano losowo wybraną dokumentację 50 postępowań w tym:

- **18** spraw (11,38%) zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami;
- **29** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami;
- **3** sprawy (100%) zakończone wydaniem decyzji orzekającej o nienależnie pobranych świadczeniach.

Do Wojewody Opolskiego przekazano **23** sprawy w celu ustalenia czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Od jednej z wydanych decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w MGOPS w Dobrodzieniu nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami lub osoby pobierającej ten zasiłek uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową. W okresie objętym kontrolą nie wystąpił również przypadek zmiany decyzji przyznającej zasiłek rodzinny.

Dokumentację objętą kontrolą, sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, a także odmowy lub weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, o którym mowa w art. 5 ust. 7 ustawy;
- pozostawiania dziecka pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 5 ust. 11 ustawy;
- pozostawiania dziecka pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, o którym mowa w art. 7 pkt 5 lit. e) ustawy.

1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Burmistrz Dobrodzienia na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy upoważnił w dniu 27.04.2004 r. Dyrektora MGOPS w Dobrodzieniu do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji w tych sprawach.

Ponadto Burmistrz Dobrodzienia upoważnił na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy trzech pracowników MGOPS w Dobrodzieniu, nie będących pracownikami socjalnymi do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych oraz jednego pracownika nie będącego pracownikiem socjalnym do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych (upoważnienia z 4.08.2014 r., 4.05.2015 r., 9.04.2018 r. oraz z 6.04.2022 r.).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Prawdliwość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych, braku nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej oraz nienaruszaniu norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej

Jak wynika z § 7 oraz § 16 załącznika nr 1 do Zarządzenia Dyrektora MGOPS w Dobrodzieniu nr OPS.021.5.2022 z dnia 17.08.2022 r. w sprawie wprowadzenia nowego Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrodzieniu, realizacja zadań wynikających z ustawy stanowi zadanie Działu Świadczeń Rodzinnych, w skład którego wchodzi 4 pracowników. Natomiast

pracownicy socjalni zatrudnieni są w Dziale Pomocy Społecznej, który nie realizuje zadań związanych z ustawą o świadczeniach rodzinnych.

Powyższe stanowi realizację normy prawnej zawartej w art. 20 ust. 4 ustawy, w myśl której w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

3. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego pod względem zgodności z obowiązującym prawem

We wszystkich kontrolowanych wnioskach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego stwierdzono uchybienie polegające na umieszczeniu w rubryce wniosku „nazwa organu właściwego prowadzącego postępowanie w sprawie zasiłku rodzinnego” pieczęci MGOPS w Dobrodzieniu. Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z brzmieniem art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne. Uchybienie to nie ma jednak wpływu zarówno na ważność wniosków złożonych przez wnioskodawców, jak i na ważność decyzji wydanych w postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wszystkie wydane w kontrolowanym okresie decyzje zawierały prawidłowe oznaczenie organu właściwego tj. Burmistrza Dobrodzienia.

Ustalono, że we wszystkich kontrolowanych przypadkach zasiłek rodzinny został przyznany osobom, które spełniały warunki określone w art. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1, 1a i 1b ustawy w prawidłowej wysokości, stosownie do wieku dziecka, tj. zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1–3 ustawy.

Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, organ działał zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, czyli gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674,00 zł lub w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności - 764,00 zł.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach organ I instancji prawidłowo ustalił wysokość miesięcznego dochodu rodziny.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiły 2 przypadki, o których mowa w art. 5 ust. 3-3c. Gdy dochód rodziny przekraczał kwotę, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy organ ustalał, czy wnioskodawca spełnia warunki do uzyskania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do świadczeń rodzinnych a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, co jest zgodne z art. 5 ust. 3-3c ustawy.

W sytuacji utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4 ustawy.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ustalano na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane było prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4b ustawy.

W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy obliczono dochód, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 7a ustawy, tj. przyjmując dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku (3 przypadki).

Ustalając dochód z gospodarstwa rolnego (**12** wniosków), dokonywano obliczeń zgodnie z przepisami art. 5 ust. 8 ustawy, tj. przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), w oparciu o obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2021 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2020 r. (M.P. z 2021 r. poz. 877).

W poddanej kontroli dokumentacji stwierdzono **5** przypadków przyznania prawa do zasiłku rodzinnego osobom, których prawo do świadczeń rodzinnych w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd.

W żadnym z poddanych kontroli przypadków nie przyznano dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka.

Weryfikacji poddano **2** przypadki przyznania dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. W omawianych przypadkach dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka organ przyznawał rodzicowi samotnie wychowującemu dziecko, ponieważ drugi z rodziców jest nieznany lub drugi rodzic nie żyje, co jest zgodne z art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy. W kontrolowanych przypadkach został przyznany dodatek w wysokości 193,00 zł miesięcznie.

W **6** spośród poddanych kontroli postępowaniach, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej był przyznawany zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy, tj. rodzicowi na trzecie i następne dziecko, w wysokości 95,00 zł miesięcznie

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przyznano rodzicom na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dzieci do ukończenia 16 roku życia (**2** przypadki), ponieważ legitymowały się orzeczeniem o niepełnosprawności, co jest zgodne z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy. W kontrolowanych przypadkach organ przyznał dodatek w wysokości odpowiednio 90,00 zł miesięcznie

na dziecko w wieku do 5 roku życia lub 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia, co jest zgodne z art. 13 ust. 2 ustawy.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (**15** przypadków) organ przyznawał jednorazowo w wysokości 100,00 zł na dziecko, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, na wniosek rodzica, złożony do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne, co jest zgodne z art. 14 ust. 1-4 ustawy.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania organ przyznawał rodzicowi dziecka w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy (**4** przypadki). Organ każdorazowo przyznał dodatek w wysokości 69,00 zł miesięcznie.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania był przyznany na okres 10 miesięcy w roku, w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego, co jest zgodne z art. 15 ust. 2 ustawy.

W jednym z poddanych kontroli postępowań powodem odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego było wystąpienie przesłanki, o której mowa w art. 7 pkt 5 ustawy (sprawa zakończona decyzją nr OPS-ŚR.546.59.2.2022). Zgodnie z brzmieniem tego przepisu zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje;
- b) ojciec dziecka jest nieznan;
- c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone
- d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

W realiach omawianego postępowania organ na podstawie art. 24a ust. 4 ustawy wezwał wnioskodawczynię do uzupełnienia wniosku o niezbędne do wydania rozstrzygnięcia w sprawie dokumenty. Wnioskodawczyni w wyznaczonym terminie przedłożyła dokumenty w języku ukraińskim, które jedynie częściowo zostały przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego. W związku z okolicznością, że w toku postępowania wyjaśniającego wnioskodawczyni przedłożyła tytuł wykonawczy zasądzający alimenty na rzecz małoletniego dziecka, organ nie mógł pozostawić wniosku bez rozpatrzenia na podstawie art. 24a ust. 4 ustawy, dlatego wydał decyzję odmowną na podstawie art. 7 pkt 5 ustawy.

W pozostałych poddanych kontroli sprawach powodem odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego było niespełnianie warunku określonego w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, tj. przekroczenie kryterium dochodowego, co zostało właściwie udokumentowane i obliczone w toku postępowania.

Przyznanie, odmowa przyznania lub uchylenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz orzeczenie w zakresie nienależnie pobranych świadczeń, każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej.

W dwóch z poddanych weryfikacji postępowaniach stwierdzono błąd polegający na nadaniu decyzjom skierowanym do różnych wnioskodawców tego samego numeru (decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.12.2021 r. oraz decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.01.2022 r.). Wyjaśnić należy, że błędny numer decyzji nie pozbawia pisma charakteru decyzji administracyjnej, jednakże stanowi wadę, która powinna zostać usunięta zgodnie z przepisami prawa. Możliwość taką stwarza przepis art. 113 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji publicznej może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych przez ten organ decyzjach.

Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W kontrolowanych decyzjach rozstrzygających w zakresie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego organ przywoływał przepisy ustawy, k.p.a., Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku,

zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r. poz. 1481), w niektórych przypadkach bez wyszczególnienia ustępów, paragrafów lub punktów artykułu. Praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji, natomiast w sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery. Brak wskazania, który z ustępów tego przepisu znajduje w danej sprawie zastosowanie narusza ten wymóg.

Jak stanowi art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. Organ I instancji wprowadził przywoływał przepisy, na podstawie których podejmował rozstrzygnięcie, niemniej nie przywoływał przepisów mających zastosowanie w sprawie dokładnie i prawidłowo - nie we wszystkich przywołanych przepisach organ wskazywał konkretne jednostki redakcyjne mające zastosowanie w sprawie. Za nieprawidłowe uznaje się także powołanie w decyzji administracyjnej jedynie tytułu rozporządzenia, bez wskazania określonego jej przepisu, bowiem nie może to być uznane za określenie podstawy prawnej podjętej decyzji.

W orzecznictwie sądowno-administracyjnym wskazuje się, że podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł jego publikacji (m. in.: wyroki NSA z 8 kwietnia 1999 r., III SA 8192/98, z dnia 10 października 2007 r., sygn. II GSK 177/07). Jeżeli przepis, który stanowi podstawę prawną decyzji jest podzielony na wewnętrzne jednostki redakcyjne (ustępy, punkty lub paragrafy albo innego rodzaju jednostki redakcyjne), to konieczne jest wskazanie w decyzji odpowiedniej jednostki redakcyjnej tego przepisu (por. tezę drugą wyroku NSA z 24 kwietnia 1983 r., II SA 20/83, ONSA

1983/1, poz. 36). Nie jest wymagane przez komentowany przepis przytoczenie w decyzji wszystkich przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę do wydania decyzji. Te przepisy, których zastosowanie jest oczywiste i bezsporne, nie wymagają przytoczenia (teza trzecia wyroku NSA z 8 maja 1997 r., I SA/Gd 10/96 oraz wyrok NSA z 2 czerwca 1998 r.). Należy mieć również na uwadze, że wydanie decyzji administracyjnej bez wskazania podstawy prawnej jej wydania nie może być utożsamiane z wydaniem decyzji bez podstawy prawnej. Wydanie aktu administracyjnego bez podstawy prawnej nie zachodzi bowiem, gdy w decyzji nie powołano podstawy prawnej albo powołano ją błędnie, gdyż istotne jest rzeczywiste istnienie tej podstawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach zakończonych wydaniem decyzji organ sporządził uzasadnienia, które nie spełniają wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów dla uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, które powinno zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W żadnej z poddanych kontroli decyzji organ nie wskazał dowodów, na których się oparł podczas ustalania stanu faktycznego. Jak wynika z art. 75 § 1 k.p.a. dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasadą pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 października 2021 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I GSK 503/21 organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe. W uzasadnieniach decyzji poddanych weryfikacji organ każdorazowo wskazywał kwotę dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, która została ustalona

„na podstawie zebranego materiału dowodowego”, co nie czyni zadość wymaganiom określonym w art. 107 § 3 k.p.a.

Część uzasadnień decyzji poddanych kontroli zawierało błędy:

- w uzasadnieniach decyzji nr OPS-ŚR.520.122.2021, nr OPS-ŚR.520.141.2021, nr OPS-ŚR.520.152.2021, nr OPS-ŚR.520.155.2021, nr OPS-ŚR.520.156.2021, nr OPS-ŚR.520.200.2021, nr OPS-ŚR.520.245.2021, nr OPS-ŚR.520.269.2021, nr OPS-ŚR.520.12.2022, nr OPS-ŚR.520.41.2022 oraz nr OPS-ŚR.520.54.2022 w sekcji poświęconej obliczeniu dochodu rodziny jako wartość dochodu utraconego wskazano kwotę 0,00 zł pomimo faktu, że w ciągu roku nastąpiła utrata dochodu. Jak wynika jednak z akt poszczególnych spraw, na etapie weryfikacji dochodu rodzin prawidłowo uwzględniono utratę dochodu;
- w uzasadnieniach decyzji nr OPS-ŚR.520.141.2021, nr OPS-ŚR.520.152.2021 oraz nr OPS-ŚR.520.212.2021 w sekcji poświęconej obliczeniu dochodu rodziny jako wartość dochodu uzyskanego wskazano kwotę 0,00 zł pomimo faktu, że w ciągu roku nastąpiło uzyskanie dochodu. Jak wynika jednak z akt poszczególnych spraw, na etapie weryfikacji dochodu rodzin w sposób prawidłowy uwzględniono uzyskanie dochodu;
- w uzasadnieniu decyzji nr OPS-ŚR.520.224.2021 błędnie wskazano, że wnioskodawca wnosił o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły (dodatek wynikający z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy), podczas gdy w ramach omawianego postępowania wnioskodawca wnosił o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły (dodatek wynikający z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy). Jak wynika jednak z akt sprawy, na etapie weryfikacji prawa do świadczenia uwzględniono właściwy dodatek;
- w uzasadnieniu decyzji nr OPS-ŚR.546.59.2022 błędnie wskazano, że „wnioskodawca nie spełnia warunków do otrzymania wnioskowanych świadczeń z powodu przekroczenia kryterium dochodowego”, podczas gdy zarówno z akt sprawy, jak i z dalszej części przedmiotowego uzasadnienia

wynika, że powodem wydania decyzji odmownej w sprawie było zaistnienie okoliczności, o której mowa w art. 7 pkt 5 ustawy.

Nierzetelnie sporządzone uzasadnienie decyzji skutkuje tym, że nie jest ono zrozumiałe dla strony i nie wie co kierowało organem, który podjął rozstrzygnięcie określonej treści. Zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a. uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać co najmniej wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 24 kwietnia 2018 r. sygn. akt I OSK 1351/16 podkreślił, że do naruszenia art. 107 § 3 k.p.a. dochodzi wtedy, gdy uzasadnienie decyzji nie zawiera wszystkich elementów, wymienionych w tym przepisie albo gdy mimo formalnej poprawności jego treść - ze względu np. na ogólnikowość stwierdzeń i argumentów - nie pozwala na skontrolowanie poprawności rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym czyni w stopniu istotnie wątpliwym poprawność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie.

Obowiązek sporządzenia uzasadnienia decyzji odpowiadającego wymogom określonym w art. 107 § 3 k.p.a. stanowi realizację w postępowaniu administracyjnym zasady przekonywania, określonej w art. 11 k.p.a. Stosownie do tej zasady, organ administracji publicznej obowiązany jest do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy. Elementem decydującym o przekonaniu strony co do trafności podjętego rozstrzygnięcia jest właśnie uzasadnienie. Natomiast zasada przekonywania nie zostanie zrealizowana, gdy organ pominie milczeniem niektóre aspekty sprawy lub nie odniesie się do okoliczności istotnych dla danej sprawy. Wyrażona w art. 11 k.p.a. zasada przekonywania jest bardzo silnie związana z zawartą w art. 8 k.p.a. zasadą ogólną pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa. Prawidłowe uzasadnienie decyzji administracyjnej ma więc nie tylko znaczenie prawne, lecz także wychowawcze, bowiem pogłębia zaufanie uczestników postępowania do organów państwa, w tym przypadku – do organów administracji publicznej. Motywy decyzji powinny odzwierciedlać rację decyzyjną i wyjaśniać tok rozumowań prowadzących do zastosowania konkretnego przepisu prawa materialnego do rzeczywistej sytuacji faktycznej. Motywy decyzji powinny być tak ujęte, aby strona mogła zrozumieć

i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się organ przy załatwianiu sprawy. Z tego względu, w przypadku gdy rozstrzygnięcie decyzji pozostaje w sprzeczności z treścią uzasadnienia, w związku z zasadą ogólną wynikającą z art. 8 k.p.a. to mamy do czynienia z naruszeniem art. 107 § 1 i 3 k.p.a.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

4. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała zgodnie z wymogami art. 23 ust. 3 ustawy, prawidłowo wypełniony wniosek, zawierający dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
 - 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, oraz odpowiednio:
 - a) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30 f ustawy z dnia 26 lipca o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny,
 - b) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, tj.: prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację, zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o okresie, na który został udzielony urlop wychowawczy, oraz o okresach zatrudnienia i/lub inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku;
- zgodnie z wymogami art. 23 ust. 4 ustawy.

Złożone przez strony wnioski o przyznanie świadczenia zawierały klauzulę zastępującą pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o następującej treści: „Oświadczam, że jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, co jest zgodne z art. 23 ust. 2a ustawy.

W jednym spośród poddanych kontroli postępowań, zakończonym wydaniem decyzji nr OPS-ŚR.520.245.2021 dochód rodziny ustalono na podstawie wadliwej dokumentacji. W załączonym do wniosku oświadczeniu wnioskodawcy z dnia 29.11.2021 r. o dochodach swoich lub członka rodziny osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art.30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazano, że w roku 2020 jeden z członków rodziny uzyskał dochód w wysokości 19.120,66 złotych, natomiast w kolejnej rubryce wskazano „dochód netto z pracy za granicą” w kwocie 19.120,66 euro. Ponadto przedłożone w ramach tego postępowania świadectwo pracy z dnia 15.10.2018 r. nie zawiera prawidłowego oznaczenia pracodawcy oraz podpisu pracodawcy bądź innej osoby przez niego upoważnionej. W zaistniałej sytuacji organ prowadzący postępowanie powinien na podstawie art. 24a ust. 2 ustawy przyjąć wniosek i wyznaczyć osobie ubiegającej się o świadczenie termin na uzupełnienie brakujących dokumentów. W realiach omawianego postępowania organ nie dopełnił jednak tego obowiązku, czym naruszył dyspozycję wskazanego wyżej przepisu.

W pozostałych przypadkach poddanych kontroli w przypadku utraty lub uzyskania dochodu przez członków rodziny w aktach sprawy do wniosku załączone były dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość, zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy w związku z art. 3 pkt 1 ustawy.

Ośrodek prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego realizował wynikający z art. 23b ust. 1 ustawy obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiło 11 przypadków utraty dochodu powodującej, że prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego

ustalano od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 6 ustawy.

W przypadku przyznania świadczeń rodzinnych po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczeń rodzinnych było w myśl art. 24 ust. 6a ustawy weryfikowane z uwzględnieniem art. 5 ust. 4c.

W kontrolowanych postępowaniach przed wydaniem decyzji odmownych organ prowadzący postępowanie wysyłał do wnioskodawców zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego, w którym informował wnioskodawcę o prawie do wglądu do akt, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz do zgłoszenia ewentualnych dodatkowych żądań, co czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z 79a § 1 k.p.a. Jednak w zawiadomieniach o zakończeniu postępowania dowodowego wysłanych do wnioskodawców w sprawach o sygn. akt OPS-ŚR.520.148.2021, OPS-ŚR.520.190.2021, OPS-ŚR.520.207.2021, OPS-ŚR.520.207.2021, OPS-ŚR.520.255.2021, OPS-ŚR.520.264.2021 oraz OPS-ŚR.520.12.2022 błędnie wskazano, że kwota uprawniająca do otrzymywania świadczeń rodzinnych w wysokości 764,00 zł na osobę w rodzinie, podczas gdy kwota ta w realiach wskazanych wyżej spraw wynosiła 674,00 zł na osobę w rodzinie. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 ustawy zasiłek rodzinny przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. Jedynie w przypadkach, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy wynosi 764,00 zł. We wskazanych wyżej postępowaniach takie okoliczności jednak nie występowały, w rezultacie czego jako kryterium dochodowe powinna zostać wskazana kwota wynikająca z art. 5 ust. 1 ustawy. Błąd ten należy jednak zaklasyfikować jako uchybienie, ponieważ w uzasadnieniach decyzji kończących postępowania w tych sprawach została wskazana prawidłowa - w danych okolicznościach faktycznych - kwota kryterium dochodowego, a błąd ten nie miał wpływu na przyznanie bądź odmowę przyznania prawa do świadczeń w tych postępowaniach.

Sprawa zakończona decyzją z dnia 18.11.2021 r. nr OPS-ŚR.520.180.2021

Mocą niniejszej decyzji wnioskodawczyni przyznano na dziecko zasiłek rodzinny na okres od dnia 1.11.2021 r. do dnia 31.10.2022 r. w wysokości 95,00 zł miesięcznie oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na okres od dnia 1.11.2021 r. do dnia 31.10.2022 r. w wysokości 95,00 zł miesięcznie. W teczce z aktami sprawy na pierwszej stronie została umieszczona nieopatrzone datą oraz podpisem informacja, że w aktach sprawy znajduje się oświadczenie złożone przez byłego męża wnioskodawczyni, które należy wyjąć z akt sprawy w sytuacji, gdy wnioskodawczyni skorzysta z prawa wglądu do akt sprawy, ponieważ osoba składająca oświadczenie nie wyraziła zgody na udostępnienie danych zawartych w tym oświadczeniu.

Z wyjaśnień złożonych na piśmie w dniu 21.09.2022 r. przez inspektor zatrudnioną w Dziale Świadczeń MGOPS w Dobrodzieniu wynika, że wnioskodawczyni we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego wskazała jedynie imię, nazwisko oraz PESEL osoby przebywającej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (rodzic dziecka). Ze względu na fakt, że w realiach niniejszego postępowania rodzic dziecka mógł przebywać w kraju, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, niezbędne było ustalenie danych, o których mowa w art. 23a ust.2c ustawy. Oświadczenie rodzica dziecka zawierające te dane wpłynęło do organu prowadzącego postępowanie w dniu 11.10.2021 r. Osoba składająca oświadczenie nie wyraziła zgody na udostępnienie wnioskodawczyni danych zawartych w oświadczeniu. W wyjaśnieniach z dnia 21.09.2022 r. wskazano, że po konsultacjach z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych ustalono, że jeżeli wnioskodawczyni skorzysta z prawa wglądu do akt sprawy, nie należy udostępniać jej danych zawartych w oświadczeniu drugiego rodzica dziecka.

Opisane wyżej postępowanie narusza art. 73 § 1 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu strona postępowania ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania. Natomiast zgodnie z art. 74 k.p.a. przepisu art. 73 nie stosuje się do akt sprawy zawierających informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”, a także do innych akt, które organ administracji publicznej wyłączy ze względu na ważny interes państwowy. W realiach omawianego postępowania taki przypadek

jednak nie zachodzi. Prawo strony do dostępu do akt postępowania oznacza uprawnienie strony do zapoznania się z wszelkimi informacjami zgromadzonymi w aktach postępowania administracyjnego, w tym z danymi osobowymi identyfikującymi pozostałe strony i uczestników tego postępowania, powołanych świadków czy biegłych. Należy mieć również na uwadze, że sama strona nie może skutecznie żądać od organu zaprzestania przetwarzania jego danych osobowych czy też anonimizacji danych wobec pozostałych stron tego postępowania – z tego względu nie sposób przyjąć, że takie uprawnienie przysługuje osobie, która stroną postępowania nie jest. Zgodnie z najnowszym orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego prawo strony do zapoznania się ze wszelkimi materiałami zgromadzonymi w sprawie oraz prawo przedstawienia przez stronę swojego stanowiska co do tych materiałów jest jednym z uprawnień wynikających z zasady jawności postępowania, będącej jedną z naczelných zasad nie tylko postępowania administracyjnego, ale każdego postępowania w demokratycznym państwie prawnym. Wyjątki od tej zasady mogą wynikać wyłącznie z ustawy i w żadnym przypadku nie mogą być interpretowane rozszerzająco (por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 stycznia 2022 r., sygn. akt II OSK 1042/21).

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

5. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

Co do zasady ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej, dokonywana była po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia, a także zgodnie terminami wynikającymi z art. 26 ust. 1, 3 – 5 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń we wskazanym wyżej zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia dotyczące:

- 1) powoływania w podstawach prawnych decyzji zastosowanych przepisów bez wskazania paragrafów, ustępów lub punktów głównych jednostek redakcyjnych aktów prawnych, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;
- 2) nieprawidłowego oznaczania organu właściwego do prowadzenia postępowania w zakresie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego we wnioskach o przyznanie tych świadczeń, co narusza art. 20 ust. 2 w zw. z art. 3 pkt 11 ustawy;
- 3) nierzetelnego sporządzania pism kierowanych do stron postępowania na podstawie art. 79a § 1 k.p.a.;
- 4) nierzetelnego sporządzania uzasadnień decyzji, które zawierały liczne błędy;
- 5) nadaniu decyzjom skierowanym do różnych wnioskodawców tego samego numeru (decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.12.2021 r. oraz decyzja nr OPS-ŚR.520.228.2021 z dnia 21.01.2022 r.)

2. Nieprawidłowości dotyczące:

- 1) uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- 2) ustalenia dochodu w sprawie zakończonej decyzją nr OPS-ŚR.520.245.2021 na podstawie wadliwej dokumentacji w sposób niezgodny z art. 24a ust. 2 ustawy;
- 3) ograniczenie stronie w sprawie zakończonej decyzją nr OPS-ŚR.520.180.2021 prawa dostępu do akt w sposób niezgodny z art. 73 § 1 k.p.a.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niedostatecznym nadzorem Kierownika GOPS nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby prowadzące postępowania w zakresie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru Dyrektora MGOPS w Dobrodzieniu nad zadaniami realizowanymi przez pracowników ośrodka;
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.;
- 3) rzetelne prowadzenie postępowań w przedmiocie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego oraz akt tych spraw;
- 4) prawidłowe stosowanie przepisów ustawy oraz k.p.a. w przedmiocie wezwań do uzupełnienia dokumentacji.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej